

Số: 06/2024/QĐDS- ST

Vạn Ninh, ngày 06 tháng 9 năm 2024

QUYẾT ĐỊNH
SƠ THẨM GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ

V/v: Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự

TÒA ÁN NHÂN DÂN HUYỆN VẠN NINH

Thành phần giải quyết việc dân sự gồm có:

Thẩm phán - Chủ tọa phiên họp: Ông Vi Nhật Hoàng - Thẩm phán.

Thư ký phiên họp: Bà Đỗ Thị Xuân Lợi - Thư ký Tòa án nhân dân huyện Vạn Ninh, tỉnh Khánh Hòa.

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân huyện Vạn Ninh, tỉnh Khánh Hòa tham gia phiên họp: Ông Lê Ngọc Hà - Kiểm sát viên.

Ngày 06 tháng 9 năm 2024 tại trụ sở Tòa án nhân dân huyện Vạn Ninh mở phiên họp sơ thẩm công khai giải quyết việc dân sự thụ lý số: 08/2024/TLST-VDS ngày 06 tháng 8 năm 2024 về việc: “Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự” theo Quyết định mở phiên họp số: 06/2024/QĐST-VDS ngày 30/8/2024, gồm những người tham gia tố tụng sau đây:

1. Người yêu cầu giải quyết việc dân sự:

- Bà Trần Thị T - sinh năm: 1964;

Trú tại: Thôn S, xã V, huyện V, tỉnh Khánh Hòa. (Có mặt).

- Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan:

1. Ông Nguyễn Xuân T1 - sinh năm: 1963;

Trú tại: Thôn S, xã V, huyện V, tỉnh Khánh Hòa. (Vắng mặt).

2. Ông Nguyễn Hải N - sinh năm: 1989;

Trú tại: Thôn S, xã V, huyện V, tỉnh Khánh Hòa. (Vắng mặt, có đơn xin giải quyết vắng mặt).

3. Bà Nguyễn Thị Thanh N1 - sinh năm: 1990;

Trú tại: 5, khu phố A, phường A, thành phố B, tỉnh Đồng Nai. (Vắng mặt, có đơn xin giải quyết vắng mặt)

NỘI DUNG VIỆC DÂN SỰ:

- Tại đơn yêu cầu giải quyết việc dân sự về việc tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự đề ngày 01/7/2024 (nộp Toà án ngày 03/7/2024) và đơn yêu cầu giải quyết việc dân sự (bổ sung) nộp ngày 17/7/2024 của người yêu cầu là bà Trần Thị T, những lời khai tiếp theo và tại phiên họp bà Trần Thị T trình bày như sau:

Bà và ông Nguyễn Xuân T1 có quan hệ vợ chồng, có đăng ký kết hôn và được UBND xã Đ, huyện Đ, tỉnh Nghệ Tĩnh (nay là tỉnh Hà Tĩnh) cấp giấy chứng nhận kết hôn số 20VP/UB ngày 22/4/1988.

Vợ chồng bà sống với nhau từ năm 1988 tại xã Đ, huyện Đ, tỉnh Hà Tĩnh và có 02 người con chung là:

+ Nguyễn Hải N - sinh năm: 1989; trú tại: Thôn S, xã V, huyện V, tỉnh Khánh Hòa.

+ Nguyễn Thị Thanh N1 - sinh năm: 1990; trú tại: 5, khu phố A, phường A, thành phố B, tỉnh Đồng Nai.

Vợ chồng bà chung sống bình thường thì đến năm 1991, ông T1 bị bệnh về tâm thần, gia đình đã chữa trị tại Bệnh viện Tâm thần tại Hà Tĩnh, sau đó chuyển về bệnh viện chuyên khoa tâm thần thuộc Sở y tế tỉnh K; tại Bệnh viện chuẩn đoán bệnh ông T1: Tâm thần phân liệt thể di chứng. Hiện nay, ông T1 được hưởng chế độ trợ cấp xã hội hàng tháng với số tiền 1.000.000 đồng.

Tháng 5/2024; gia đình bà có liên hệ nộp hồ sơ đến Trung tâm P - Bộ Y để yêu cầu Trung tâm giám định năng lực hành vi dân sự của ông T1. Ngày 12/7/2024, Trung tâm P - Bộ Y có Kết luận giám định pháp y tâm thần theo yêu cầu số 152/KLGDYC ngày 12/7/2024, kết luận: ông Nguyễn Xuân T1 bị mất khả năng nhận thức và mất khả năng điều khiển hành vi.

Nay, bà yêu cầu Tòa án tuyên bố ông Nguyễn Xuân T1 - sinh năm: 1963; trú tại: Thôn S, xã V, huyện V, tỉnh Khánh Hòa là người mất năng lực hành vi dân sự. Đồng thời chỉ định bà là người giám hộ cho ông Nguyễn Xuân T1.

* Tại biên bản lấy lời khai ông Nguyễn Hải N và đơn đề nghị Tòa án giải quyết vắng mặt ngày 19/8/2024 của ông Nguyễn Hải N và bà Nguyễn Thị Thanh N1 - là con ruột của bà Trần Thị T và ông Nguyễn Xuân T1 đều thống nhất như trình bày và yêu cầu của bà Trần Thị T là đề nghị Tòa án tuyên bố Nguyễn Xuân T1 - sinh năm 1963; trú tại: Thôn S, xã V, huyện V, tỉnh Khánh Hòa mất năng lực hành vi dân sự. Đồng thời chỉ định bà Trần Thị T là người giám hộ cho Nguyễn Xuân T1.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

Sau khi nghiên cứu các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ việc dân sự được thẩm tra tại phiên họp và căn cứ vào kết quả tranh luận tại phiên họp, Tòa án nhân dân huyện Vạn Ninh nhận định:

[1] Về thẩm quyền giải quyết yêu cầu: Theo đơn yêu cầu ngày 01/7/2024 (nộp Toà án ngày 03/7/2024) và đơn yêu cầu giải quyết việc dân sự (bổ sung) nộp ngày 17/7/2024, bà Trần Thị T yêu cầu tuyên bố ông Nguyễn Xuân T1 mất năng lực hành vi dân sự, căn cứ vào khoản 1 Điều 27, khoản 1 Điều 35 và khoản 2 Điều 39 Bộ luật Tố tụng dân sự, đây là yêu cầu về dân sự thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án nhân dân huyện Vạn Ninh, tỉnh Khánh Hòa.

[2] Về trình tự thủ tục: Bà Trần Thị T là vợ hợp pháp của ông Nguyễn Xuân T1, cũng là người trực tiếp chăm sóc ông T1 từ khi ông T1 bị bệnh cho đến nay. Căn cứ Điều 376 của Bộ luật Tố tụng dân sự, bà T có quyền yêu cầu tuyên bố ông T1 mất năng lực hành vi dân sự.

[3] Về yêu cầu của bà Trần Thị T: Ông Nguyễn Xuân T1 bị bệnh về tâm thần, được điều trị tại Bệnh viện Tâm thần tại Hà Tĩnh, sau đó chuyển về bệnh viện chuyên khoa tâm thần thuộc Sở y tế tỉnh K; tại bệnh viện chuẩn đoán bệnh ông T1: Tâm thần phân liệt thể di chứng; hiện tại, ông T1 đang được hưởng chế độ trợ cấp xã hội hàng tháng với số tiền 1.000.000 đồng. Từ khi ông T1 bị bệnh thì bà T là người trực tiếp chăm sóc ông T1 nên bà T đề nghị Tòa án tuyên bố ông Nguyễn Xuân T1 mất năng lực hành vi dân sự.

* Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan gồm ông Nguyễn Hải N và bà Nguyễn Thị Thanh N1 tuy không có mặt tại phiên họp nhưng tại đơn đề nghị Toà án giải quyết vắng mặt ngày 19/8/2024 đều thống nhất với yêu cầu của bà T đề nghị Tòa án tuyên bố ông Nguyễn Xuân T1 mất năng lực hành vi dân sự.

Tại Kết luận giám định pháp y tâm thần theo yêu cầu số 152/KLGĐYC ngày 12/7/2024 của Trung tâm P – Bộ Y, có nội dung kết luận:

“Đương sự: Nguyễn Xuân T1; Sinh năm: 1963; Giới tính: Nam; Nơi thường trú: Thôn S, xã V, huyện V, tỉnh Khánh Hòa.

+ *Kết luận về y học:*

Hiện tại đương sự bị bệnh: Tâm thần phân liệt thể đơn thuần (theo Bảng phân loại bệnh quốc tế lần thứ 10-ICD 10, có mã bệnh là F20.6).

+ *Kết luận về khả năng nhận thức và khả năng điều khiển hành vi:*

Hiện tại đương sự: Mất khả năng nhận thức và mất khả năng điều khiển hành vi.”

Căn cứ khoản 1 Điều 22 Bộ luật Dân sự 2015 quy định: “*Khi một người do bị bệnh tâm thần hoặc mắc bệnh khác mà không thể nhận thức, làm chủ được hành vi thì theo yêu cầu của người có quyền, lợi ích liên quan hoặc của cơ quan, tổ chức hữu quan, Tòa án ra quyết định tuyên bố người này là người mất năng lực hành vi dân sự trên cơ sở kết luận giám định pháp y tâm thần*”.

Như vậy, yêu cầu của bà Trần Thị T về việc yêu cầu Tòa án tuyên bố ông Nguyễn Xuân T1 mất năng lực hành vi dân sự là phù hợp với quy định của pháp luật.

[3] Về chỉ định người giám hộ:

Căn cứ các tài liệu có trong hồ sơ và lời trình bày của người yêu cầu giải quyết việc dân sự, người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan. Xét thấy: Hiện nay, việc sinh hoạt cá nhân hàng ngày của ông Nguyễn Xuân T1 đều do bà Trần Thị T chăm sóc, trông nom. Bà T và ông T1 có đăng ký kết hôn và được UBND xã Đ, huyện Đ, tỉnh Nghệ Tĩnh (nay là tỉnh Hà Tĩnh) cấp giấy chứng nhận kết hôn số 20VP/UB ngày 22/4/1988 nên quan hệ hôn nhân giữa bà T và ông T1 được pháp luật công nhận là hôn nhân hợp pháp.

Theo Điều 53 Bộ luật Dân sự 2015: “*Trường hợp không có người giám hộ theo quy định tại khoản 2 Điều 48 Bộ luật Dân sự 2015 thì người giám hộ đương nhiên của người mất năng lực hành vi dân sự được xác định như sau:*

- Trường hợp vợ là người mất năng lực hành vi dân sự thì chồng là người giám hộ; nếu chồng là người mất năng lực hành vi dân sự thì vợ là người giám hộ”.

Do đó, xét thấy việc giao ông Nguyễn Xuân T1 cho bà Trần Thị T là người có đầy đủ năng lực hành vi dân sự là người giám hộ nhằm xác lập, thực hiện các giao dịch dân sự theo pháp luật là phù hợp. Những người có quyền lợi nghĩa vụ liên quan đều không có ý kiến gì.

Do đó, căn cứ Điều 22, 46, 47, 48, 49, 53 Bộ luật dân sự, Tòa án giao cho bà Trần Thị T là người giám hộ cho ông Nguyễn Xuân T1.

[4] Về lệ phí dân sự: Bà Trần Thị T phải chịu lệ phí việc dân sự sơ thẩm theo quy định của pháp luật với số tiền là 300.000đ (ba trăm nghìn đồng).

QUYẾT ĐỊNH:

- Căn cứ các Điều 370; Điều 371; Điều 372; Điều 376; Điều 378 của Bộ luật Tố tụng dân sự;

- Căn cứ các Điều 22, 46, 47, 48, 49, 53, 58 Bộ luật dân sự năm 2015.

- Căn cứ Nghị quyết số: 326/2016/UBTVQH14 ngày 30 tháng 12 năm 2016 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án,

1. Chấp nhận yêu cầu của bà Trần Thị T.

Tuyên bố ông Nguyễn Xuân T1 - sinh năm 1963; trú tại: Thôn S, xã V, huyện V, tỉnh Khánh Hòa mất năng lực hành vi dân sự.

Bà Trần Thị T là người giám hộ cho ông Nguyễn Xuân T1. Trong phạm vi giám hộ, bà Trần Thị T thực hiện quyền, nghĩa vụ của người giám hộ theo quy định pháp luật.

2 Về lệ phí: Bà Trần Thị T phải chịu lệ phí việc dân sự sơ thẩm là 300.000đ (ba trăm nghìn đồng), nhưng được trừ vào số tiền tạm ứng lệ phí việc dân sự sơ thẩm đã nộp là 300.000đ (Ba trăm nghìn đồng) theo biên lai thu tiền tạm ứng lệ phí số 0007100 ngày 29 tháng 7 năm 2024 của Chi cục Thi hành án dân sự huyện Vạn Ninh; bà T đã nộp đủ lệ phí việc dân sự sơ thẩm.

3. Người yêu cầu bà Trần Thị T có quyền kháng cáo trong thời hạn 10 ngày kể từ ngày Tòa án công bố quyết định; người có quyền lợi nghĩa vụ liên quan ông Nguyễn Hải N và bà Nguyễn Thị Thanh N1 (vắng mặt) có quyền kháng cáo trong thời hạn 10 ngày kể từ ngày quyết định được giao hoặc được niêm yết.

Viện kiểm sát cùng cấp có quyền kháng nghị quyết định giải quyết việc dân sự trong thời hạn 10 ngày, Viện kiểm sát cấp trên trực tiếp có quyền kháng nghị trong thời hạn 15 ngày, kể từ ngày Tòa án ra quyết định.

Nơi nhận:

- TAND tỉnh Khánh Hòa;
- VKSND tỉnh Khánh Hòa;
- VKSND huyện Vạn Ninh;
- Chi cục THADS huyện Vạn Ninh;
- UBND xã Vạn Thắng;
- Những người tham gia tố tụng;
- Lưu hồ sơ vụ án, quyết định, VT.

THẨM PHÁN - CHỦ TỌA PHIÊN HỌP

(Đã ký)

Vi Nhật Hoàng